

**Mesajul Preafericitului Părinte DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, la aniversarea a 230
de ani de învățământ teologic ortodox neîntrerupt la Sibiu,
16-22 mai 2016**

Învățământul teologic-pedagogic ortodox sibian împlinește zilele acesteia 230 de ani de existență neîntreruptă. Încă de la începutul domniei sale, împăratul Iosif II (1780-1790), de la Viena, a emis o lege specială pentru învățământul din Principatul Transilvaniei, anume *Norma Regia*, care prevedea dezvoltarea uniformă a învățământului mediu, prin înființarea de gimnazii confesionale. Dacă reprezentanții altor confesiuni beneficiau de un sistem de învățământ confesional organizat, cu sprijin de la Stat, ortodocșii români, fiind membri ai unei confesiuni tolerate, nu aveau dreptul la sprijin financiar din partea Statului pentru funcționarea școlilor confesionale. Abia în anul 1786 s-a aprobat finanțarea din bugetul de Stat a opt școli primare ortodoxe. Totodată, la Sibiu a fost instituit „*Cursul de normă*” pentru pregătirea învățătorilor și a preoților.

Școala teologică sibiană va cunoaște o nouă etapă de dezvoltare și înflorire, odată cu venirea la Sibiu, pe scaunul arhieresc, a Sfântului Ierarh Andrei Șaguna. Din toamna anului 1846, acesta a dispus ridicarea „cursului clerical” de la șase luni la un an, introducând noi materii de învățământ: *Teologia Pastorală, Metodul învățătoresc, Exegeza și Gramatica românească*. Scopul acestei inițiative a fost ca tuturor „*candidaților la preoție să le fie dată posibilitatea să fie și învățători și astfel să corespundă și mai bine misiunii lor culturale de luminători ai poporului*” [Eusebiu R. Roșca, *Monografia Institutului seminarial teologic-pedagogic Andreian al Arhidiecezei Gr. Or. Române din Transilvania, Sibiu, 1911, p. 22*].

Anul școlar 1924-1925 a adus schimbări în viața învățământului teologic sibian, întrucât secția teologică a seminarului va purta de acum numele de „*Academia Teologică Andreiană*”, situație rămasă neschimbată până în anul 1948 [Mircea Păcurariu, *Două sute de ani de învățământ teologic la Sibiu, Sibiu, 1987, p. 139*]. Procesul de învățământ avea să se desfășoare pe parcursul a patru

ani de studii. În ziua de 23 mai 1943 a avut loc, în cadru festiv, declararea ridicării academiei la rang universitar. În vara aceluiași an, 1943, Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor a recunoscut drept cadre didactice titulare pe câțiva dintre cei mai prestigioși profesori, între care părinții Dumitru Stăniloae, Nicolae Terchilă, Nicolae Neaga, Liviu Stan, Grigore Marcu, Teodor Bodogae și alții. Datorită rezultatelor deosebite de care se bucura Academia Teologică universitară din Sibiu, printre studenții acesteia s-au numărat curând și tineri din alte eparhii din țară, aceștia provenind din toate clasele sociale, cu preponderență din familii de preoți, învățători și țărani.

Însă, instaurarea dictaturii comuniste în România a avut urmări negative și asupra atitudinii autorităților față de Biserică, precum și asupra structurii învățământului teologic. *Legea pentru regimul general al cultelor religioase*, din 3 august 1948, prevedea că Biserica Ortodoxă Română urma să dețină două institute teologice de grad universitar, seminarii teologice și școli de cântăreți. În data de 23 august 1948, *Academiei Teologice Andreiane* i-a fost schimbată denumirea în *Institut Teologic de Grad Universitar*.

După evenimentele din decembrie 1989, învățământul teologic sibian a intrat într-o nouă etapă de dezvoltare: în ziua de 30 mai 1991, între Ministerul Învățământului și Științei, Secretariatul de Stat pentru Culte și Patriarhia Română a fost semnat *Protocolul nr. 9870/30 mai 1991*, prin care învățământul teologic universitar din România a fost integrat în sistemul universitar de stat, sub o dublă coordonare (didactică și duhovnicească). Mulți dintre profesorii Facultății de Teologie din Sibiu sunt membri în asociații profesionale naționale și internaționale de prestigiu, iar unele cadre didactice ale facultății au participat și participă activ în cadrul unor importante comisii și organisme de dialog teologic interconfesional și interreligios, pe plan local și internațional.

Aniversarea a 230 de ani de existență neîntreruptă a învățământului teologic ortodox românesc în Ardeal reprezintă un moment semnificativ în viața academică teologică și culturală, care constituie un prilej de asumare a memoriei vii, de apreciere a generațiilor de profesori care s-au dăruit jertfelnic în această instituție de învățământ, dar și ocazia de a mărturisi rolul și vocația învățământului teologic în păstrarea credinței ortodoxe strămoșești, a identității neamului românesc și a valorilor autentice într-o societate aflată într-o continuă schimbare.

Părintele Dumitru Stăniloae, mulți ani profesor (1929-1947) și rector al Academiei Andreiane din Sibiu (1936-1946), a fost preocupat în mod permanent de bunul mers al învățământului teologic, văzând în el o modalitate concretă de slujire și de misiune a Bisericii. În viziunea Părintelui Dumitru Stăniloae – asemenea unor mari Părinți ai Bisericii (de exemplu, Sfântul Ioan Gură de Aur) sau a unor mari ierarhi ai Bisericii noastre (de pildă, Mitropolitul Veniamin Costachi) – ceva

se poate schimba în societate, în sensul bun și ziditor al cuvântului, doar prin lucrarea preoților bine pregătiți, din punct de vedere teologic și cu multă evlavie și devotament față de Biserica lui Hristos. Doar un preot cu o bună pregătire teologică și duhovnicească poate transforma comunitatea în care Dumnezeu, Mai-marele păstorilor (cf. *1 Ptr* 5, 4), l-a trimis ca păstor.

Cu prilejul aniversării Academiei Teologice Andreiane (23 mai 1943), Părintele Dumitru Stăniloae, în calitate de rector, menționează două dintre obiectivele pe care și le propunea această instituție de învățământ teologic superior, obiective pe care ar trebui să le aibă în vedere ca repere fundamentale fiecare instituție similară de astăzi, și anume: 1) „*tindem* (spunea Părintele Dumitru Stăniloae) *să făurim preoți cu inimi curate și blânde, încălzite de singura pasiune a iubirii lui Hristos și de popor, fântâni ale sensibilității creștine, sfeșnice de lumină și ruguri de jertfă pentru neam și lege*” și 2) *ne dorim formarea aceluiași preot „care să aibă o față din care să iradieze lumina Taborului, a dragostei Samarineanului milostiv. Toate necazurile și greutățile poporului trebuie să găsească în el un alinaător”* [Cuvântarea Părintelui rector dr. Dumitru Stăniloae la serbarea Academiei Teologice „Andreiane”, din 23 mai 1943, *Telegraful Român*, XCI, 22, 30 mai 1943, în Pr. Dumitru Stăniloae, „*Cultură și duhovnicie*”, *Opere complete*, vol. 3, Editura *BASILICA* a Patriarhiei Române, București, 2012, p. 388].

Felicităm pe Înaltpreasfințitul Părinte Laurențiu, Mitropolitul Ardealului și pe toți organizatorii manifestărilor grupate sub titlul „**230 de ani de învățământ teologic ortodox la Sibiu. Rolul educației religioase pentru societatea contemporană**”, pe profesorii și studenții acestei prestigioase facultăți. Ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos, Cel răstignit și înviat, să binecuvânteze și să întărească lucrarea celor care se ostenească în această venerabilă instituție de învățământ teologic ortodox, de cultură și spiritualitate românească în context național și european.

† DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române